Stockholms läns landsting

24

Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om värdebaserad vård

LS 2017-1574

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-02-14

LS 2017-1574

Landstingsstyrelsen

Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om värdebaserad vård

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) har lämnat en skrivelse till landstingsstyrelsen om värdebaserad vård.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta
att anse skrivelsen bevarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting ska alltid sätta patientens bästa i första rummet. En del av detta förhållningssätt är att också se till att vården organiseras så att patienter får den bästa vården. Det var också bakgrunden för landstingsfullmäktiges beslut om att Nya Karolinska Solna skulle uppföras så att det stödjer ett tematiskt arbetssätt i vården – ett sätt att organisera vården utifrån patientens behov. Patientens värde är själva grundbulten i tanken om värdebaserad vård.

Sammanfattat kan värdebaserad vård beskrivas som ett strategiskt ramverk inom hälso- och sjukvården, som har ett huvudsakligt mål att maximera värde för patienten, istället för att ensidigt fokusera på produktivitet och volym av tjänster. Genom att mäta patientrelevanta utfallsmått, med snabb och kontinuerlig återkoppling skapas en transparens kring vad som fungerar bra i vården och vad som inte ger effekt eller skapar värde.

Stockholms läns landsting har sedan tidigare positiva erfarenheter av värdebaserad vård, som 2009 användes som modell för vårdval höft- och

knäledsplastik. Detta vårdval har inneburit såväl höjd kvalitet som sänkta kostnader.

Skrivelsen refererar till arbete med värdebaserad vård på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. En närmare studie av utvärderingen från Sahlgrenska visar att det inte där går att finna stöd för att värdebaserad vård inte bör användas vid Karolinska Universitetssjukhuset.

Slutligen bör understrykas att det inte finns några överenskommelser mellan landstingets sjukhusdirektörer att arbeta för att införa värdebaserad vård som en verksamhetsmodell, samt att modellen för 2020 års sjukhusavtal är under arbete och det därför för tidigt att svara på hur de nya sjukhusavtalen och dess ersättningsmodell ska utformas.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 22 januari 2018
Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om värdebaserad vård den 12 december 2017

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2018-01-22
LS 2017–1574

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Styrning och strategi
Anders Olsson

Landstingsstyrelsen

Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om värdebaserad vård

Ärendebeskrivning
Håkan Jörnehed (V) har lämnat en skrivelse till landstingsstyrelsen om värdebaserad vård.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 22 januari 2018
Skrivelse av Håkan Jörnehed (V) om värdebaserad vård den 12 december 2017

Förslag till beslut
Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Karolinska Universitetssjukhuset inför en ny organisationsmodell, som bygger på det strategiska ramverket värdebaserad vård. Liknande organisationsmodeller prövas också på andra sjukhus. Sahlgrenska Universitetssjukhuset arbetar utifrån en modell med värdebaserad vård inom omkring 25 vårdprocesser. Inför sitt fortsatta arbete har Sahlgrenska Universitetssjukhuset genomfört en studie för att belysa utvecklingen av värdebaserad vård på Sahlgrenska samt om evidensen av värdebaserad vård. Med hänvisning till denna studie har Håkan Jörnehed (V) ställt fyra frågor till landstingsstyrelsen.

Bakgrund
När landstingsfullmäktige beslutade om Nya Karolinska Solna beslutades att sjukhuset skulle uppföras så att det stödjer ett tematiskt arbetssätt i vården. Med detta avsågs att vården ska organiseras utifrån patient-gruppers behov. Karolinska Universitetssjukhusets temaorganisation byggs utifrån patienter och patientflöden. I den tematiska organisationen samlas vården kring patientgrupper och är organiserad i interprofessionella och interdisciplinära team.

Stockholms läns landsting införde redan 2009 en form av värdebaserad vård, i vårdval höft- och knäledsplastik. Erfarenheterna från detta är mycket goda med höjd kvalitet och sänkta kostnader.

Inom Sahlgrenska universitetssjukhuset har en modell med värdebaserad vård tillämpats sedan 2013. Under hösten 2017 har en utvärdering av detta genomförts och samtidigt har en studie gjorts kring den vetenskapliga evidensen av värdebaserad vård. Slutsatserna i denna utvärdering är:

- Vetenskaplig evidens för värdebaserad vård saknas, men det konstateras också att evidensvalideringar av effektiviseringskoncept är vanskliga och komplexa.
- Värdebaserad vård bör betraktas som ett förhållningssätt och en strategi, snarare än en validerbar metod.
- Det centrala för utvecklings- och förbättringsarbetet i vården är patientfokus och systematiska processkartläggningar – något som kan åstadkommas med olika metoder.
- Sahlgrenska Universitetssjukhuset bör fortsätta med värdebaserat förhållningssätt som strategi på samma sätt som idag, men inte genomföra omfattande organisationsförändringar baserade på konceptet.

Överväganden
Värdebaserad vård är ett strategiskt ramverk inom hälso- och sjukvården, som har ett huvudsakligt mål att maximera värde för patienten, istället för att ensidigt fokusera på produktivitet och volym av tjänster. Genom att mäta patientrelevanta utfallsmått, med snabb och kontinuerlig återkoppling skapas en transparens kring vad som fungerar bra i vården och vad som inte ger effekt eller skapar värde.

Den organisationsmodell Karolinska Universitetssjukhuset inför bygger på landstingsfullmäktiges beslut om tematisk vård och sjukhuset kopplar samman detta med en modell om värdebaserad vård. Sjukhusets styrelse

och ledning ansvarar, inom de ramar landstingsfullmäktige fastställer, för att utveckla sin egen organisation.

Håkan Jörnehed (V) har ställt följande fyra frågor:

1. Vilka slutsatser drar Stockholms läns landsting för egen del utifrån Sahlgrenska universitetssjukhusets utredning?

Sahlgrenska Universitetssjukhuset drar själva slutsatsen att de inte har hittat stöd i forskningen för att införa konceptet i hela sjukvården. Men värdebaserad vård är en av flera förbättringsmetoder de kan använda sig av, där det är lämpligt. Sahlgrenska Universitetssjukhuset arbetar vidare med patienten i fokus. Värdebaserad vård är ett strategiskt förhållningssätt, men de kommer att arbeta med olika metoder.

Sahlgrenska Universitetssjukhusets utvärdering är inte möjlig att fullt ut översätta till Stockholms läns landsting och Nya Karolinska Solna, men är naturligtvis ett observandum som adderas till den riskhantering och anpassning av modell som förutsättes ske löpande.

Sahlgrenska Universitetssjukhusets utredare kommenterar själv att då Nya Karolinska Solna är byggt efter en tematisk organisationsmodell vore det onaturligt att inte pröva en ny organisationsform i samband med inflyttningen. (Dagens Medicin 2017-12-14)

2. Bör inte värdet av nya verksamhetsmodeller evidensbeläggas innan de införs?

I samma artikel som ovan (Dagens Medicin 2017-12-14) säger den som ledde Sahlgrenska Universitetssjukhusets utvärdering”Om man inte hittar evidens för en modell så innebär det inte att man ska förkasta den. Det är en viktig vetenskaplig inställning". Vidare kommenterar utredaren att ”… de litteratursökningar som genomförts inte resulterade i att värdebaserad vård kan anses ha evidens. Men det är å andra sidan vad sökningar på andra modeller för kvalitets- och verksamhetsutveckling också skulle resultera i…”.

Förvaltningen anser att nya modeller måste kunna prövas, men de ska alltid utvärderas, vilket Karolinska Universitetssjukhuset gör via bland annat ett forskningsprojekt på Stockholms Universitet. I fallet Nya Karolinska Solna handlar riskerna om att man genomför en organisationsförändring samtidigt som man flyttar in i nytt hus och skapar en ny temabaserad

lokalisation. Sannolikt ökar risker med att delta i tre stora förändringar samtidigt.

3. Stämmer det att sjukhusdirektörerna i SLL har kommit överens om att arbeta med Värdebaserad vård?

Det finns inga överenskommelser mellan landstingets sjukhusdirektörer att arbeta för att införa värdebaserad vård som en verksamhetsmodell.

4. Stämmer det att de nya sjukhusavtalen som ska börja gälla 2020 och som nu arbetas fram kommer att utgå från en värdebaserad ersättningsmodell?

Landstingsfullmäktige har givit hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att tillsammans med landstingsstyrelsen och akutsjukhusen arbeta fram en ny avtalsmodell för akutsjukhusen från 2020 (att-sats 35 i landstingsfullmäktiges beslut om SLL Mål och budget 2018 den 14 juni 2017). Arbetet ska rapporters till landstingsstyrelsen i delårsrapporten 2018 som behandlas på landstingsstyrelsens sammanträde den 6 november 2018. Det är därför för tidigt att svara på hur de nya sjukhusavtalen och dess ersättningsmodell ska utformas.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
SLL Styrning och ekonomi

Godkänd av Malin Frenning, 2018-01-15

Stockholms läns landsting

SKRIVELSE

LANDSTINGSSTYRELSEN
Vänsterpartiet

2017-12-12

Skrivelse från Håkan Jörnehed (v) om värdebaserad vård

Nya Karolinska universitetssjukhuset (NKS) har sedan några år arbetat med konsultbolaget Boston Consulting Group för att implementera en ny verksamhetsmodell: Värdebaserad vård. Konsultnotan för detta har hittills kostat åtminstone 90 m kr.

Modellen har kritiserats av bland annat Stockholms läkarförening för att inte vara evidensbaserad. Kritiker har lyft att ersättningsmodellen inte är förenlig med hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf om att vården ska prioritera de med störst behov. De ser också en risk att data i de svenska kvalitetsregistren kommer försämras om ersättningssystemet utgår från dem.

En utredning genomförd av Sahlgrenska universitetssjukhuset belägger nu att det saknas evidens för Värdebaserad vård. Utredning har gått igenom 1320 forskningspublikationer och intervjuat nyckelpersoner på sjukhuset. Slutsatsen är att det inte finns stöd i forskningen för att införa modellen på hela sjukhuset. Utredningen avråder därför från att genomföra omfattande omorganisationer baserade på värdebaserad vård. Sahlgrenska överger nu modellen.

Vårdvalsberedningen fick på sitt sammanträde 2017-11-16 information om att sjukhusdirektörerna i SLL kommit överens om att arbeta med värdebaserad vård och att de nya sjukhusavtalen som ska börja gälla från 2020 och som nu arbetas fram ska utgå från en Värdebaserad ersättningsmodell.

Mot bakgrund av ovanstående vill vi få svar på följande frågor:

1. Vilka slutsatser drar Stockholms läns landsting för egen del utifrån Sahlgrenska universitetssjukhusets utredning?

2. Bör inte värdet av nya verksamhetsmodeller evidensbeläggas innan de införs?

3. Stämmer det att sjukhusdirektörerna i SLL har kommit överens om att arbeta med Värdebaserad vård?

4. Stämmer det att de nya sjukhusavtalen som ska börja gälla 2020 och som nu arbetas fram kommer att utgå från en Värdebaserad ersättningsmodell?